

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди

Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 259 (9329) Пятница 1973 чыл, ноябрь 2

1973 чылда үлестендирген

Өртөз 2 көп.

ТЕХНИКАНЫҢ ҮЛӨГӨРЛӨГҮ БӨЛӨТКЭЭР

Республиканың колхозтары болгаш совхозтары күсү хуу ажалдарын шагда-ла доозупкан. Ажал-агыларның септеге мастерскаяларында, «Сельхозтехника» салбырларында келер чылдың чакы сезонунга ажалдар машиналар, агрегаттар кээп эгелер берген. Хой-хой тракторлар, комбайннар, саякалар, андазынар, культиваторлар техникти эки хыналдамы, чаа септелген негеп турар. Оларны кайы кире дүргөн болгаш шынарлыг септеп, кылды азырындал чакы хуу ажалдарының бүдүгүрү болгаш келер чылдың дүдүгүрү хуу-салымы бүрүн ханааржыр.

Көдөз ажал-агыларның бүгү техниказының септелгенине сонгарлашканын чокка кирген, челишкенин ажалдап болурун эртен чылдарың дуржулгаз көргүскен. Ыңчаар ажалдаш, чамдык муракчы колхозтар, совхозтар чакы хуу ажалдары эгелериниң ырак мурунда бүгү машина-техниканы септеп доозупкан, оларны белен кылдыр тургузуп каар. Ол талазы-биле Каа-Хем районунун «Тилемге» колхозунун механизаторларының дуржулгазы уугу. Олар бүгү техниказын септеген чорууда септелген аразының дуусаларын шыг сагып турар. Ылаңгы чалгы үеде машина-трактор пармының техникти хандырылганын эдикти-мастерлерниң эконозу доозу-биле харыылар. Оң түнелинде ол ажал-агыда чаштырылга-даа, ажалда-даа агрегаттарының хунда ажалдап кылдыр нормазы белен болуп, чаагай дүжүтү өстүрүп ал, оң ажалдашын шымын чорууду, гектар бүдүрүндө 15 центер дүжүтү ажаап алыр аргалыг болган. Амгы үеде ук ажал-агы тракторлар, саякалар, андазынар септегенни организастыг эгелер берген. Комбайн-нары кышкы кадалаала тургускан.

Техника септелгенине дуржулга станциязы, «Саян», «УТКА 23 чымы», Токм аттыг совхозтар болгаш өске-да ажал-агылар кирген. Ыңчаа-даа дык хой колхозтар, совхозтарың ууртукчулары техника септелгенин шыгаш чугула ажалче кичээлге салбай, ажалды багып организастап турар. Эртенде Ленин аттыг, «Морен» колхозтар база «Алаш-Маалар», «Чира-Бажи», «Шекпээр», СЭКП-нің ХХІ съездин аттыг болгаш өске-да совхозтар машина-трактор мастерскаяларын септеге таарыштыр ам-даа белеткен албай. Оң уламында септелгениң уугу кемээлдег ажалдары озаалда эгелээр чугаажок. Бо чорук үстүнде ажал-агыларның ууртукчуларын дүвүрөтпөй, оларны септегенни чоруудагызын шыг организастарыңе даштырыбай турар. Ыңчангаш чакы хуу ажалдары эгелээр чокушулай бергенде техника септегенгине дүрү-далаш кирген, оң шынарын бодабайн баар таварылгалар хой. Ындыг септегенни түнелде урелишкенин хой болуп турарын эртен чылдарың практиказы бадыткан. Ону бо чылын катаптаас ужуру-луг.

База бир мындыг чижекти айтып болур. Бо чылын дык хой ажал-агылар, «Сельхозтехника» салбырлары дүжүт ажал алышканынга комбайнлары багып белеткен, оң септегенни шынарың кылды албадында дык хой үеде ажал тургускунер болган. Оң уламында Барым-Хемчик, Чөөн-Хемчик, Тадыл, Улут-Хем райондарының колхозтары, совхозтары тараа ажалдашын уугу озаалашканын дооскан.

Частыгары катаптаас даш чөр-чере партия, совет органдарың ууртукчулары 1973 чылдың дүртүк болгаш келер чылдың бирги кварталдарында күсү-кышкы септегенни үстүнде чык машина-техниканы септеп азырынды хуу-саалары, оңу септегенни графиктерин тургузуп, механизаторлар

ортузунга социалист чарышты калбартыр ажалче онза кичээлгенин салыры негеттинип турар. Септелге бедек мерге-жилдиг механизатор кадрларын хаара туруп, көдөз ажал-агы техниказының септелгениң талазы-биле план графигин күөсүдеринче кирер ужурулуг.

Октябрь 30-де мезээ суугаар алырга, республикада чүгө 29 трактор, 32 андазын, 82 саяка септелтиген. Техника септегенниң үстүнде «Сельхозтехника» каттыжымшыкынары-биле ажал-агыларның машина-трактор септез черлериниң харылазы белет, доосамаал болуру амыктыг.

Дык хой колхозтар, совхозтар септелге кирер трактор-ларын «Сельхозтехника» салбырларында экекелбей. А «Сельхозтехника» септеге баазалары ол техниканы хүзэл алырынга белен эвес. «Сельхозтехника» каттыжымшыкының Улут-Хемде, Тес-Хемде, Кызыл-Мажалыкта салбырларында септелгениң технологиязын, оң техникти байдаларын сагымас, ону түзүр чүдүлөр бар. Ыңчангаш ол черлерге септез техниканың шынары багай, бүдүрүчүлүг чавыс болуп келген.

Нарын машиналарын, белдирлерин, агрегаттарын капитал септегенни кылдып турар «Сельхозтехника» бүдүрүлгелери кылган ажалды дээш магадаалыг хуусаа иштинде харымсалга хүлээр турбуже, чамдык ажал-агылар ол бүдүрүлгелерге септегенни шынарын багай болуп турарыңа дугайында айттыр тургузуп көрбөз. Оон ийди «Сельхозтехника» салбырларында септелге кирген тракторларын, комбайнларын септез, ажал-агыларның толукталгылары хүзэл албаанда-да, ажал-агыларже чоруудулар таварылгалар бар. Оон сонда комбайн, азы трактор үрели бээрже бот-боттарыңе чүгү катжыр чүдүлөр оон үтүп келер.

Райондарында «Сельхозтехника» салбырларың ууртукчу-лары, инженер-техниктиг ажалдакчылары эртен чылдың чептериниң катаптаас тады-биле боттук кемчелерин ап, септелгениң темпизин шыгачыдып, оң шынарын экижидер эрежок чугула.

Партия, профсоюз органдарыңа, ажал-агыларның ууртукчулары болгаш тускай эртемнелери механизатор кадрларын белеткериңе кол кичээлгенин угадылар ужуру-луг. Кайда-ла кадрлар-биле ажал эки болдуру, мында чер ажалының культуразы белен демеде. Ыңчаа-даа механизатор кадрларын белетке кошко болуп турарында чамдык ажал-агыларда байдал дүвүрөткөн. Ыңчангаш бо чы-лын оолдар, кыстарын механизаторуң мергежилиңе хойу-биле хаара туруп, белеткериңе чугула. Тадымың «Тилемге», ССР-нің 50 чымы аттыг совхозтарында механизатор кадрлар челишкен. Иңдыг байдал чылдыңна катаптаанын келген. Ону болдурбазың талазы-биле шиптирлериң кемчелерин алыры негеттинип турар.

Ам беш чыл планының дүртүк чымынын чаа дүжүдүн өстүрүп алырың демеде ажал-агыларда эгелер берген. Республиканың колхоз, совхозтары күсүк. амык сезонда 2000 тракторун, 1020 саякамы, 1190 андазын болгаш көдөз ажал-агының өске-да техниказын септез чоруудагызын ол харымсалыг болгаш чугула септегенни күөсүдер дээш механизатор, саякар, техник, инженер, септеки кичи бүрүз бүгү күжү салып хүзэлгелер. А партия совет, профсоюз органдарың ажал-агыларның ууртукчулары септелге хаара тутууга кичилериниң ортузунга социалист чарышты калбартып, оң түнелин үндүрүп, оларга моральдыг болгаш материалдыг деткимчени бүгү тала-биле көргүзөр ужурулуг.

Делегейниң улустары! Нүштү ажыглавазы делегей харылзааларыңа дүрүм болган, а ядролуг чепсек мөңгө шагда хоругдаттырган турарын чедип алыңар! Чепсегленишкениң бүгү-ниити болгаш бүрүн дүжүрери дээш, делегейниң айыыл чок чоруун быжыглаары дээш демисе-жиңер!

(СЭКП ТК-ның Кыйгырыларындан)

ОКТАБРҢА УТКУШТУР

Кызыл тукту тывыскан

Дүжүт ажаап алышканын челишкениң чоруткан болгаш күрүңе планда ажыр тараа саткан дээш РСФСР-нің Министрлер Чөвүлелиниң болгаш ВЦИСП-тин шиптир Кызыл түгүн, 1500 рубль шаңкайын Тыва АССР-нің Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Михаил Клавиев Мелдүе «Саян» совхозун ажал-агыларын дүжүт байырың байдалга ты-выскан.

М. К. Мелдүе өөрүңүт ол болушкунга, келер байырдагы таварыштыр тараа-жазыларга ниг байыр чедиргеш, көдөз ажал-агы бүдүрүлгелер оларны улам тилелдерин болурун күзө-тсүн. Тараа культуларының чаагай дүжүдүн өстүрүп үндүргөн, ону чидирг чокка, он кыска хуусаа ажаап алган механизаторларын, тускай эртемнелерин улуг че-

лишкенин ол оон ийди дем-деглеш, оларның мурунда турар сорулгаларын шиптирлериң тодаргайлап чугаалаан.

Тараа-жазылар 8550 гектар тараа культуларының дүжүдүн бир гектарга онааштыр 14,3 центер кылдыр ажаап алгаш, планда айтканынга деңгээрге 220 хут болуру—5182 тарааны күрүңе сат-кан. Республикага он бедек түнел ол болган.

Тарааны болгаш көдөз ажал-агының өске-да про-дукчуларын бүдүрерин көвүд-лери дээш демиселге моон сонгаар-да социалист чарыштын алаңтарында чоруту-бүрүн шиптирлериң бис. Тай-былга дык күштериниң бүгү-делегей конгресс ажалың Мо-сквага чал-чаа дооскан бол-гай. Оон ажалын шиптувге

кичээлгидиң сонуургап кел-ливис. Тайбың дээш совет улустун демиселгине бодунуң шыдаар улуг-хууан кичи-ринче бистин кичи бүрүзү чүткүлүг.

Байырдал бүдүрүтүн бо хүнеринде үренин белеткери-рин доозуп, чакы тарылгага техниказың белеткен тур-бис. Оон септелгениң 20 киж ажалдап турар—деп, бир дуугар хаву бригаданың бригадир В. А. Гончаров чугаалаан.

Хуралга сөс алган мурак-чы комбайнер Николай Ве-ров, совхозун директору А. М. Градобоев бо чылды челишкениң доозарында бол-гаш келер чылды озаалда-рын күөсүдеринге боттарың бүгү күжүң харамнамай бээрине бүдүрелдин илер-гейлээн.

Бистин көрр.

СААНЧЫНЫҢ ҮЛҮҮ

Оржак Четекмаа Тады районун Дүжүтэ станциязының төп сут-бараан фер-мазында саяччылап турар. Чыл бүрүе эки түнелдерин ол көргүзүп, планың даал-ларың үргүтүп ажыр күөсүдөш келген.

Ажал-агы кызымы, төлөтүп көмүшүң — идепкейиң хой-ниитиң. Ол — партия райкомунуң кезигүүн. Ыңчангаш коллективке ханаарышкан айтырларың хурадарга тургузуп, чептериниң чайла-

дыр талазы-биле бодунуң ажыктыг санал-оалын үргүтүп кирип келген.

Муракчы саанчы шиптирлериң үшү чылда бир ичкенге-не 2800 литр сут саар планын боттандырыңың кырында кел-ген. Бодун иччи бодунуң ол күш-ажылы челишкениң Октябрьниң социалист Улут революциязының 56 чыл оюнга ба-раздалыг турар.

М. СААЯ.

ДЕЛЕГЕЙ ШУУЛГАНЫ АЖЫЛЫН ДООСКАН

Кижилерниң чүрөктеринге үр чылдарда артып калыр бо-лукчулар кичи төрөлгөн төрөгүзүңе тургулаар. Тайбыңга ынакшылыг күштериниң бүгү-делегей конгресс — делегейниң баштайгы ассамблеязы шак ыныг болушкун болган. Тайбың күштериниң демократия, хосталга болгаш хамаарышпас чорук күштериниң күчүлүгү, улуг темээленин ол бүдүрүдү көргүскөн.

Бистик черивекке тайбын дээш, улустарың айыыл чок чоруп дээш, социал депшиле чоруп демеисчилер шимчээшкениң — амгы үстүң чүгү-даа чүгө аламыр шимчээшкениң кым-даа, чүгү-даа дээр азырлар шак СЭКП ТК-ның Чингиле секретари, «Улустар аразыга» тайбынны быжыглаары дээш» делегейниң Ленинниң ынакшылыг лауреады эш Л. И. Брежнев ол дугайын конгресске чугаа-зынга шуут бүрүн долу бол-гаш бүдүрүлгид чугаалаан.

Делегейниң чаа дайының тытпал келеринге үдүр, быжыг тайбың болгаш делегейниң айыыл чок чоруп дээш улустарың үр болгаш шу-дургу демисел сөөлүг чыл-дарда улуг челишкениң-биле демеделгенин.

Бир эвес кол чүвөң дугайы чугаалаар болза, дөртен чылдарың ийги чартымын үстүңдө ээр-ле кичи төрөлгө-тениң кырынга дүргөткөн келген делегейниң ракет-а-а-ролуг дайымың тытпал кел-леринде айылы эвээлчеп тур-бар апарай, ой—ой ий чыл мурунда турганга бодаар-га, бүгү-ниити тайбынны кам-галап алырыңа перспектив-лары эки болгаш улуг илер-диг болуп бар чылдар. Ону бүгү бүдүрүлгиде чугаалап бо-лур.

Делегей байдалыңа тода анал-дызың, келер үең боттук, бүдүрүлгид көргөн, эш Л. И. Брежневтиң чугаазың бүгү чүдүлериң ханы үндөшкө-дө конгрессниң ажалыңа сорук кирипкен күжүдү күш-тү берген. Конгресс кижичи-лериниң чугаалаан 900 ажыг чугааларыңа тайбың дээш шиптешиң калбартыр бол-гаш ханалдыр, кичи төрөл-гөңиң келдиң, келер үең дээш идепкейиң демеисчиле-лериниң хүрээленин өстүрүп де-биз шиптирлериң сорук йе-лер турган.

Чаагай тура-сорукуң кичи-

лерниң мындыг хой кичи кижичиң шуулганы төрөгү-ге туруп көрбөз. Тайбыңга ынакшылыг күштериниң конгрессниң дашкы кижичиле-ри 1100 чыгаш национал партияларын болгаш организаци-ларың тобелтен келгенин му-рунда-ла дүңгөткөн болгай. Делегеттериниң аразында—100 ажыг христиан-демократтыг, либералдыг, тараачын болгаш өске-да партияларын база организациаларын, социали-ст болгаш социал-демократ-тыг 30 ажыг партияларын, национал-демократтыг 60 партияларын болгаш национал-хосталгы шимчээшкенин, коммунист болгаш ажал-агы 70 чыгаш партия-ларын толукталгылар. Конгрессниң оон өске кижичиле-риниң эң-не жаны-бүрү ула-нышкынының делегей орга-низациаларын болгаш чүгү-бү-рү хой-ниити шимчээшкенин-де амыктыг. Делегеттериниң аразында национал парламен-териниң 200 ажыг депутаты бар.

Октябрь 31-де Кремльдиң Съездин ордузунга конгресс-тиң пленарыг хуралы ажыг-тыг. Конгрессниң ууртук конгрессниң кезигүүн, деле-гей организациаларың болгаш шимчээшкениң ууртукчулары, тайбың бол-гаш депшиле дээш суратыг демисчилер президиумга күжүң келерге чыгалаар чылы-биле утаан.

Даргажың. — Демократ-тыг аныктарың. Бүгү-делегей федерализмниң президен-ти Роберто Вещиң президен-тунуң даасканы суугаар хура-лалыг эгелен Африканың хамаарышпас чоруп дээш амы-нын бергенериниң турскаа-зынга, Ганьса-Бисаунуң бол-гаш Ноган Мис ортудуктары-ң хамаарышпас чорупуң Африка партиязың. Чингиле секретари Амилкар Кабрал-дың турскаалыңа табар-да-дыр саналдаан.

Португал неоколониалистер-ниң чорукан өдүрүкчүлериң долундап өткөн ол кичи бо-дунуң чүрүтүн хосталгазы дээш демисел чорал.

А Кабралдың каалай Ана-Мария Кабралга сөс берген.

Бүгү-делегей конгрессни чымылдарыңа ийг берген тайбынны ынакшылыг күш-тер байыр чедирбешан, тай-бың болгаш депшиле дээш

демиселге шиптирлериң салыш-кымы дээш совет улуска, Со-вет чазакка, Коммунист пар-тияга Ана-Мария чымыг сөс-терин байыр чедирген.

Португалыңың каалайга шер-иг болгаш сак-хөө талазы-биле ханал-да дуулашканы соокадырын болгаш бот-эрге-лиг күрүңе — Ганьса-Бисаунуң эң калба-биле хүзүп көрүп челип алырыңе делегейниң хой-ниитиниң толукталгы-лерин Ана-Мария кийгир-гиз.

Тайбын ынакшылыг күш-териниң Бүгү-делегей конгрес-син «Тайбың кожа хөлб» догунаашканын болгаш деле-гейниң айыыл чок чорупуң алырмың талазы-биле ко-миссиязың даргазы Юзеф Циркович (Польша) сөс ал-гаш, Л. И. Брежневтиң конгрес-ске чугаазы тайбынны быжыглаары болгаш камгалаары дээш, делегейниң айыыл чок чоруп дээш тайбынны ынакшылыг күштериниң ажал-чорудулаарың дегерлериң программаны болу берген деп демеделген. Ол чугаала деле-гейниң чугула айтканынга хамаарыштыр СЭКП-нің, Совет Эмелиниң түрүш-болгалы бидилгир болгаш тодаргай тайлыбыраттыг деп ол чугаалаан.

Тайбын кожа-хөлб» догу-наашканын болгаш делегей-ге айыыл чок чорукунуң прин-циптери чарыбас холбалык чугаалашканың түнелдеге көргөзүлгөң деп, Ю. Циркович чугаалаан.

Бөгүн соруга чүд дээр, ханымтың мурунда идепкей-лиг, тодаргай чыгыштың чок болгаш дүгүрүлгиде ажал-чорудулаарың программаны, ханым ажалдакчыга болгаш бүдүрүлгиде, тайбың кожа-хөлб» догунаашканы үнел-гелетинген программаны ажалдап кылдыр болу деп, комиссия санааның ол айт-кан.

Индий-Кыдат айтырлары-ның талазы-биле комиссия Камбожда, Лаоста болгаш Вьетнамда байдалың чугаа-лажып, өрөшкөн көргөн база ол чурттарын улаштырып улам ынак деткимче көргүзүр талазы-биле делегейниң де-мисчиле күштериниң мурун-да туруп турар сорулгалары тодаргайлап деп ол комис-сияны төлөкчүлүг И. Вьет-ном (Франция) чугаалаан. Ин-дий-Кыдаттың улустарың

талазы-биле дүгүрүлгиде — ол болза хамаарышпас чорук, бүрүн эрге болгаш деисекар талазы-биле бүдүн турар чорук дээш демисел турар улустарың улуг тилелгени болгаш дээрли кылдыңган ажалдарың түнелгени дугайында документал деме-делген. Ол — Совет Эмелиниң, социалист дөм, каттышты-рылазыңа чурттарың, чаагай күзөлдүг бүгү кижиле-риниң талазында аажок улуг болгаш бүгү талазы дуулаш-кың түнелди-дир.

А салдыган дүгүрүлгиде амыктыр амыктыр ораалдажы турар дээрли ор-тотур чугаалаан. Индий-Кыдат-тың хосталга ынакшылыг күштери социалист чурт-тарың, тайбынны ынакшылыг бүгү күштериниң политика болгаш экономика талазы-биле деткимчегине даянып алгаш, боттарың сорулгалың челип алыр. Индий-Кыдаттың черле-ге тайбың болгаш демократия тилээр чингениң чок дээрли комиссияны документал деме-делген.

Чоокку Чөөн чүк талазы-биле комиссияны ажалың дугайында делегейниң «Улустар аразыга» тайбынны быжыглаары дээш» Ленинни шаңкалаан лауреады Айво-монтю (Великобритания) сө-вө чугаалаан. Чугаалаан бү-гү кижилер Чоокку Чөөн чүк-те тургустуна берген байдал-ды дугайында ханым сагыш дүвүрүлгениң алырдын тур-ганар дээрли ол демеделген. Израильдиң жекелеск политика, КНО-нуң Айыыл чок чорук Чоувелиниң резолюция-зын оң тоомче чокка көрүп турары — бо бүгү Израильни чакыраштыралың, делегейниң улустарың хой хуруузуң оон хоорулуңа челирин турар.

СЭКП ТК-ның Чангиле се-кретари Л. И. Брежневтиң конгресске чугаазы чугаала-жип турган айтырларың шиптирлериңе улуг салды-рың челирин деп, комиссияны кижичилериң демеделген тур-ган азырын оратор деме-делген. Араб чурттарын быжы-биле астыр, оларның демис-селгине дуза көргүзөр дээш Совет Эмелиниң политика-зы, ол районын күрүлгелери-ниң кызылдарың үрели чок чоруктары дээш оң тургуп турарың чүгүдүгү-

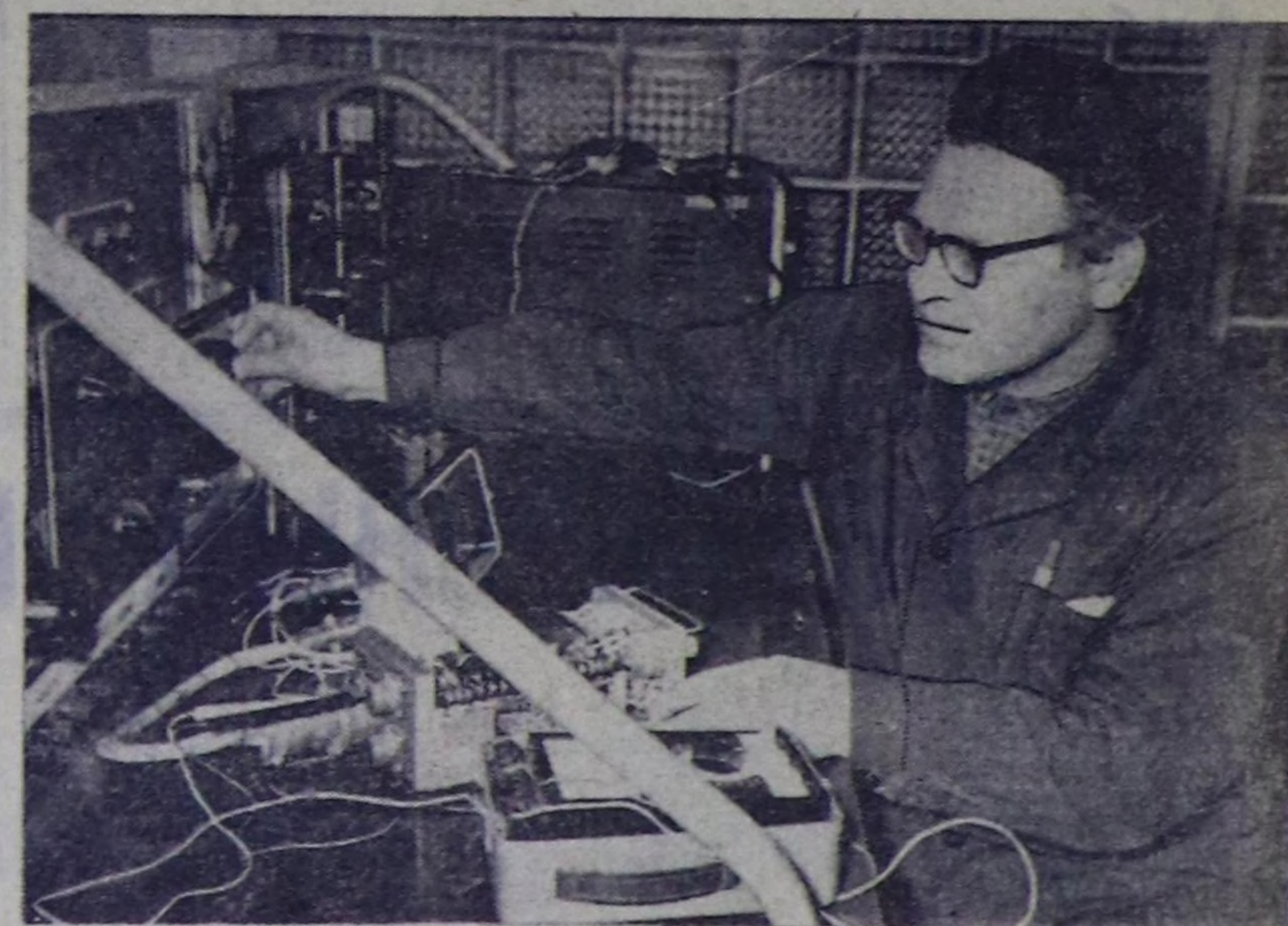
чүп көргүзүң.

«Европага айыыл чок чорук болгаш кады ажалдакчыга» дээр комиссияны кылган ажалың дугайың оң дар-газы калоник Р. Горр (Бель-гия) конгресске илеткээ. Дүжүкүрүг чорукту чавы-рылдыр талазы-биле сөөлүг чылдарың дүгүзүңа челип алдыңа челишкениң бүгү улустарың күзөл-сорууга дүжүтүр дээрли комиссия демеделген деп, ол чугаалаан. Комиссияны ажалы чөмчөөрлөткөн байдалга эртен. Оон кижичилери нини-сөрөпа чөмчөөл хура-лын укур-отканы үнелериң алырмың талазы-биле чыгыс ай болгаш болурун челип алгаш.

Нини-сөрөпа чөмчөөл хура-лын тааржыр хуусаа дооза-рың эрежок чугаалаан ко-миссия демеделген. Ол болза политиктиң принциптерин чо-гаалып кылгаш, чарлаар ужу-луг, ыңчаарга АКШ болгаш Канада Европага тайбынга быжыг үдөшлөңиң быжыг бол-гаш үр үеде тургузар сорулга-биле харылзаларың хөгүлөр деп хүзэлгени боттарың амыр.

«Азияга тайбың болгаш айыыл чок чорук» деп илеткел-ди төлөкчелер оон нини хурамынга чүдүлүг деп көргөн дээрли ол комиссияны дар-газы Абдул Мохамед Аад Самал (Бангладеш) деме-делэр. Тайбынга, хамаарышпас чорук болгаш бүрүн эрге ол кыжыг америк болгаш айдун шериг баазалары, база ол кыжыг аягы-бүрү шериг болушкелери болуп турар дээрли илеткеле чугаалаан. Азияда болгаш Оокуң оке-аның районунда атмосферада атомунг частышкыңар улам-чылап турар, ол чорук ажал-лерин казымга кыжың бол-тур. Вьетнам талазы-биле пар-жыг дүгүрүлгүзүң үзүр, Камбождага уур америк ин-тервенция уламчылап турар. Израильдиң агрессиязын уламчылап, араб чертерин жекел алганы-биле болгаш палестина улустун дүрүм бу-гаар эрелерин казымга-биле болуштыр Чоокку Чөөн чүк-те болуп турар үсүлелешкениң тайбынга кыжың болуп турар.

Комиссияны дык хой кижичилери Азияга коллектив-

Бо чурукта Борис Серафимович Бро-халев мурунда чылдарда «Мурун урал-ныкель» комбинатка нарын дерилгелери, приборлары тургузарыга кижип ажал-дап турган. Оон сонда ол «Тыва кобайт» комбинатка кезип ажалдай берген. Комбинаттың нарын дерилгелери — хы-

намчалыг тургустур даалга база анал оонашкан. Бедек мергежил челип алган специалист шалчып ажалдап, ССР-нің өңүт металлургия министрствозунуң Хүндүлөд бижин-биле шаңнаткан.

А. НЕВОЛИНИННІҢ фотоу.

КУШ-АЖЫЛ-БИЛЕ ДЕТКИИР

Совет Эмелиниң Коммунист партия-зың XXIV съездинин айтканы Тайбынны программазы херек кырында бот-танын турарыңа совет улус делегейни тайбынга ынакшылыг бүгү чоуу сеткил ханым өөрүп турар. Тайбынга ынакшы-лыг күштериниң Бүгү-делегей конгресс совет чүрүтүн найысылалы — Москвага боду-нуң ажалын дооскан. Бо конгресс «Чер кырының бүгү улустарыңа быжыг тай-бын»—деп лозунгуң ажаа-биле эрген.

Совет Эмелиниң Коммунист партия-зың Топ Комитетиниң Чингиле секретари Л. И. Брежневтиң конгресске деле-гейге чугаазы үк конгрессни кижичи-лериниң болгаш бүгү делегейниң улустары-ның улуг сонуургалы бодурун. Ында Совет Эмелиниң болгаш тайбынга ынак-шылыг бүгү чурттарың ымактыг күзөл-дери илергелетинген.

Делегей кырынга быжыг тайбынны тур-гузары, халаптыг дайыны бодурун —

кичи төрөлгөңиң чүс-чүе чылдарда бодоп келген күзөл. Бо айттырмы шиптирлериң — бүгү делегейниң тайбынга ынакшы-лыг күштери бир дем-биле соокал чок ажалдары болур. Конгрессни кижичи-лериниң дык хой чугула айтырларың чугаалажы көргөн.

Делегей кырынга быжыг тайбынны тур-гузар таарымчалыг байдалды совет улус чогаалкыч куш-ажылы-биле деткип турар.

Совет Тываның кооператорлары конгрессниң ажалын деткип, Октябрь байыр-ламынга уткуштур алган хүзэлгелери челишкениң күтүспөй турарлар. Октябрь айын бараан сарылгазың палың ху-ска бетинде Чөөн-Хемчиктин, Каа-Хемин, Тадымын, Балгазын, Элегестин, Аргы-Узунуң кооператорлары күтүскенер.

К. САД.
Респотребсоюзун садып кидиңиң ажалдакчымы.

СЭТА-ның

дыңнады

„ИНТЕРКОСМОС—10“
УЖУДУУШКУНДА

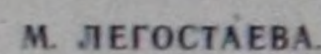
Октаргай делегей тайбың сорулгалыг шипчилээр болгаш ажалдар талазы-биле «соци-алист чурттарын» дем каттыштырп ажалдаарыңа программаныңа дүжүтүр Совет Эмелиниң 1973 чылдың октябрь 30-де Чериниң кыл-мал «Интеркосмос-10» спут-никин октаргай делегейге са-лып үндүргөн.

Спутник магнитосфераның ионос

ХООЧУННУН ҮЛГЕРИ

Токтарев районунун савкычылары шүптүзү Букеев кайчаар ажилдаарын айтып турарлар. Ош «Париян мунази» көлөзү 60 чакты баркы муң гектар савкыяны беким дүң алганы ычангаш тарап жес. Көлхотуу савкычары чылым курунеге 280 центнер савкыяны садар куменшияниинг ажилдар. Ол дээрге, 100 муң тачкыныч хорайга чылда четчир чигир кылылур савкыч-дыр.

TAMBOV.

Октябрьнын херээ, к
низамдын херээ чаа-че
рединг чедийшичире
ап турар. Бугу, бисти
ритылдык бугу уласуе
Залымнын бууулуу
Д. И. Брестовичи
систерин чурту, Бугага
газардын чедийши-биле ч
болуу бис; е. Октябрьн
рэн чурту, тилген сол
нин чурту Бугага че дара
гайнарнын иделгея болга
ледижя, улаустарын
лыгы, хостуг эрге-чи
болаш аас-кежи дэш
сежил турар бугу кижил
чадесийин болуп келге
луп турар болаш болуу-
р.

Виталий КОРМО

